

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1098/2021
12.08.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Божидара Вујичића, председника већа, Јасминке Станојевић и Бисерке Живановић, чланова већа, у парници тужилаца АА из ..., ББ из ..., ВВ из ..., ГГ из ..., ДД из ..., ЂЂ из ... и ЕЕ из ..., чији је заједнички пуномоћник Милан Козомора, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Апелационо јавно тужилаштво у Новом Саду, кога заступа Државно правобранилаштво из Београда, ради поништаја решења, утврђења и исплате, одлучујући о ревизији тужилаца АА, ББ, ВВ и ДД изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1742/20 од 16.12.2020. године, која је исправљена решењем истог суда Гж1 1742/20 од 25.03.2021. године, у седници већа одржаној 12.08.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужилаца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1742/20 од 16.12.2020. године, која је исправљена решењем истог суда Гж1 1742/20 од 25.03.2021. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П1 2008/2016 од 04.02.2020. године, одбијен је приговор апсолутне ненадлежности суда. Поништена су решења туженог од 24.10.2016. године, којима је одређено да заменици апелационог тужиоца: АА, ББ, ВВ, ГГ, ДД и ЂЂ имају право на накнаду трошкова превоза ради посете породици и то највише за једно путовање месечно у висини стварних трошкова превоза у међуградском саобраћају, да наведена накнада трошкова тужиоцима припада почев од 15.10.2016. године, те да тужиоцима престаје право на накнаду трошкова за одвојени живот од породице закључно са 14.10.2016. године. Обавезан је тужени да тужиоцима за период од 19.12.2013. године до 14.10.2016. године по основу накнаде трошкова за одвојени живот од породице исплати износе ближе наведене тим ставовима изреке, са законском затезном каматом од 24.11.2019. године до исплате, као и износе обрачунате затезне камате од доспелости сваког појединачног месечног износа до вештачења. Обавезан је тужени да тужиоцима АА, ББ, ВВ, ГГ, ДД за период од 15.10.2016. године до 31.10.2019. године и тужилци ЂЂ за период од 15.10.2016. године до 26.10.2016. године, исплати неисплаћену накнаду трошкова за одвојени живот од породице у износима наведеним тим ставом изреке за сваког тужиоца понаособ, са законском затезном каматом од 24.11.2019. године до исплате, као и износ обрачунате затезне

камате од доспелости сваког појединачног месечног износа до вештачења, ближе наведено тим ставом изреке. Обавезан је тужени да тужиоцима АА, ББ, ВВ, ГГ и ДД за период од 15.10.2016. до 31.10.2019. године исплати накнаду трошкова превоза ради посете породици за најмање четири путовања месечно у висини стварних трошкова превоза у међуградском саобраћају у износима наведеним тим ставом изреке за сваког тужиоца понаособ, са затезном каматом од 24.11.2019. године до исплате, као и износ обрачунате затезне камате за период од 15.10.2016. године до 31.10.2019. године, од доспелости сваког појединачног месечног износа до дана вештачења, ближе наведено тим ставом изреке. Одбачена је тужба у погледу тужилаца АА, ББ, ВВ, ГГ, ДД и ЋЋ у делу којим су тражили да се утврди да им припада право на накнаду трошкова за одвојени живот од породице у складу са решењем Апелационог јавног тужиоца у Новом Саду број 14/2010 и накнаду трошкова превоза ради посете породици за највише четири путовања месечно у висини стварних трошкова превоза у међуградском саобраћају почев од 15.10.2016. године па убудуће, све док тужиоци буду обављали функцију заменика Апелационог тужиоца и док буду испуњавали услове за накнаду означених трошкова и након 14.10.2016. године у складу са решењем Апелационог јавног тужиоца у Новом Саду број 14/2010 и Одлуком број 843714 Државног већа тужилаца од 05.08.2014. године и са достигнутим нивоом права тужилаца. Обавезана је тужена да тужиоцу ЕЕ исплати накнаду трошкова за одвојени живот од породице за период од 19.12.2013. године до 05.04.2016. године у износу наведеном тим ставом изреке, са законском затезном каматом од 24.11.2019. године до исплате, као и обрачунату затезну камату за период од 19.12.2013. године до 05.04.2016. године. Обавезан је тужени да тужиоцима накнади трошкове поступка у износу од 876.383,00 динара, са законском затезном каматом од извршности до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1742/20 од 16.12.2020. године, која је исправљена решењем истог суда Гж1 1742/20 од 25.03.2021. године, ставом првим изреке, делимично је усвојена жалба туженог и првостепена пресуда преиначена тако што је одбијен тужбени захтев тужилаца АА, ББ, ВВ, ГГ, ДД и ЋЋ за поништај решења Апелационог јавног тужиоца од 24.10.2016. године у делу којим је утврђено да тужиоцима престаје право на накнаду трошкова за одвојен живот од породице закључно са 14.10.2016. године и захтев за исплату накнаде трошкова за одвојени живот од породице за период од 15.10.2016. године до 31.10.2019. године у износима наведеним тим ставом изреке за сваког тужиоца понаособ, са законском затезном каматом од 24.11.2019. године до исплате, као и износ обрачунате затезне камате од доспелости сваког појединачног месечног износа до вештачења, ближе наведено тим ставом изреке; као и захтев тужилаца за накнаду трошкова парничног поступка преко износа од 175.276,60 динара, са законском затезном каматом од извршности до исплате. У преосталом делу жалба туженог је одбијена и првостепена пресуда потврђена. Обавезани су тужиоци да туженом накнаде трошкове другостепеног поступка у износу од 30.000,00 динара.

Против наведене правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиоци АА, ББ, ВВ и ДД су благовремено изјавили ревизију због погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 18/20), Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка прописана из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоци АА, ББ, ГГ, ДД, ЂЂ и ЕЕ, су на функцију заменика јавног тужиоца у Апелационом јавном тужилаштву у Новом Саду ступили дана 01.01.2010. године, а тужила ББ дана 20.02.2012. године. Тужила АА и ДД су имале пријављено пребивалиште у ..., тужила ББ у ..., тужилац ВВ у ..., тужилац ГГ у ..., тужила ЂЂ у ... и тужилац ЕЕ у ..., а од 2014. године му је пријављено пребивалиште било у

Вршилац функције Апелационог јавног тужиоца у Новом Саду донео је решења 01.03.2010. године, 07.06.2013. године, 01.10.2010. године, 17.01.2013. године и 16.01.2010. године, којима су тужиоцима припала следећа права: накнада трошкова за одвојен живот од породице који се исплаћује у износу од 75% просечне месечне зараде по запосленом у привреди РС према последњем коначном објављеном податку републичког органа надлежног за податке статистике на дан исплате и накнада трошкова превоза за највише четири путовања месечно у висини цене аутобуске карте за путовања на релацији од места пребивалишта до Новог Сада и повратно, са навођењем датума од када им накнада припада. Решењем Апелационог јавног тужилаштва у Новом Саду од 24.10.2016. године тужиоцима АА, ББ, ВВ, ГГ, ДД и ЂЂ, је припало право на накнаду трошкова превоза ради посете породици и то највише за једно путовање месечно у висини стварних трошкова превоза у међуградском саобраћају и наведена накнада трошкова припада именованима почев од 15.10.2016. године, а истима је престало право на накнаду трошкова за одвојен живот од породице закључно са 14.10.2016. године. Тужилац ЕЕ је Одлуком о избору члана Државног већа тужилаца од 12.02.2016. године изабран за члана Државног већа тужилаца.

Државно веће тужилаца на седници која је одржана дана 30.07.2014. године, донело је одлуку А бр. 843/14 којом је утврђено да право на одвојен живот имају, између осталих, ЂЂ, ГГ, ЕЕ, ДД, ББ, АА и ВВ, заменици Јавног тужиоца у Апелационом јавном тужилаштву у Новом Саду.

Налазом и мишљењем вештака извршен је обрачун разлике између припадајуће и исплаћене накнаде трошкова за одвојен живот, као и висина накнаде трошкова за долазак и одлазак са рада за тужиоце.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је делимично усвојио тужбени захтев тужиоца и поништио решење туженог од 24.10.2016. године и тужиоцима досудио накнаду трошкова за одвојен живот за период од 19.12.2013. године до 31.10.2019. године, као и накнаду трошкова превоза ради посете породици од 01.03.2010. године, као и за период од 15.10.2016. године до 31.10.2019. године, применом одредаба члана 34. Закона о јавном тужилаштву, члана 5. Уредбе о накнадама и другим примањима изабраних и постављених лица у државним органима,

члана 45., 47., 48. и 49. Уредбе о накнади трошкова и отпремнине државних службеника и намештеника.

Другостепени суд је побијаном пресудом преиначио првостепену пресуду и одбио, као неосноване, тужбене захтеве тужилаца, налазећи да им право на накнаду трошкова за одвојен живот од породице не припада.

По оцени Врховног касационог суда, другостепени суд је правилно применио материјално право када је одбио тужбени захтев у том делу, дајући за своју одлуку потпуно јасане разлоге које је прихватио и овај суд, те су наводи ревизије о погрешној примени материјалног права неосновани.

Уставни суд је својом Одлуком I Уз – 80/2014 од 21.04.2016. године утврдио да одредбе члана 73. став 2, 5 и 6. Закона о јавном тужилаштву („Службени гласник РС“ бр. 116/08...106/15), нису у сагласности са Уставом, због чега су те одредбе престале да важе даном објављивања те Одлуке у Службеном гласнику РС. Тим одредбама Закона, поред осталог, била је предвиђена могућност да се одређеним категоријама јавних тужилаца, па и овде тужиоцима, утврди право на накнаду за одвојени живот, што је било и утврђено претходним решењима, Апелациони јавни тужилац је, извршавајући Одлуку Уставног суда, спрним решењима то право укинуо јер је престао законски основ за те накнаде, а други основ није постојао.

Одредбом члана 5. став 1. Уредбе о накнадама и другим примањима изабраних и постављених лица у државним органима („Службени гласник РС“ број 44/08 и 72/12) прописано је да право на накнаду трошкова: превоза за долазак на рад и за одлазак с рада; службеног путовања у земљи; службеног путовања и селидбе у иностранство; рада и боравка на терену; привременог или трајног премештаја у друго место рада, као и право на отпремнину при одласку у пензију - изабрана и постављена лица у државним органима остварују сходном применом одредаба уредбе Владе којом се уређује накнада трошкова и отпремнина државних службеника и намештеника, осим одредаба којима су утврђени посебни случајеви у којима државни службеник или намештеник нема право на накнаду трошкова за одвојени живот од породице.

Одредбом члана 45. Уредбе о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника („Службени гласник РС“ број 98/07...84/15) прописано је да се државном службенику и намештенику накнађују због привременог или трајног премештаја у друго место рада трошкови селидбе, трошкови посета породици и трошкови одвојеног живота од породице. Ова уредба је новелирана, па је тако чланом 10. став 2. Уредбе о изменама и допунама Уредбе о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника („Службени гласник РС“ бр. 84/15 од 06.10.2015. године) прописано да државни службеник и намештеник коме је до дана ступања на снагу ове уредбе признато право на накнаду трошкова за одвојени живот од породице у складу са раније важећим прописом то право остварује до истека периода на који му је то право признато, а најдуже годину дана од дана ступања на снагу ове уредбе.

Чланом 47. исте Уредбе, прописано је да државни службеник или намештеник који живи одвојено од своје породице има право и на накнаду трошкова превоза ради посете породици, и то највише за једно путовање месечно, у висини стварних трошкова превоза у међуградском саобраћају. Чланом 48. исте Уредбе да се државном

службенику и намештенику накнађују трошкови за одвојени живот од породице ако због тога што је привремено премештен у друго место рада које је више од 50 км удаљено и од места његовог пребивалишта и од претходног места рада живи одвојено од породице - док траје привремени премештај (став 1.). Државном службенику и намештенику који је трајно премештен у друго место рада које је више од 50 км удаљено и од места његовог пребивалишта и од претходног места рада, а нема решено стамбено питање у новом месту рада, накнађују се трошкови за одвојени живот од породице најдуже годину дана од дана трајног премештаја (став 2.). Државни службеник или намештеник нема право на накнаду трошкова за одвојени живот од породице: 1) ако је на свој захтев премештен у друго место рада; 2) ако је премештен на основу интерног или јавног конкурса или ако му је место рада било познато у време кад је засновао радни однос у државном органу (став 3.).

Оспорено решење је донето правилном применом наведених норми, јер је утврђено да тужиоцима престаје право на накнаду трошкова за одвојени живот од породице закључно са 14.10.2016. године. Такође, у складу са цитираним одредбама наведених уредби Владе, трошкови за одвојени живот од породице могу се признати заменицима јавних тужилаца као изабраним лицима само у случају привременог или трајног премештаја у друго место рада, а не и у случају промене места рада због избора за заменика тужиоца на конкурс у којем се добровољно пријавио у циљу каријерног напредовања.

Код изложеног, инсистирање тужилаца у ревизији на повреди права на имовину због додатних трошкова проузрокованих удаљеношћу њиховог места пребивалишта од места рада, остаје без значаја и утицаја на другачије одлучивање у овој правној ствари.

Тврдња ревидената да се на заменике тужиоца, као изабраних лица, не односе одредбе Уредбе о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника занемарије упуђујућу норму из члана 5. став 1. Уредбе о накнадама и другим примањима изабраних и постављених лица у државним органима, на коју је претходно указано, а што је, у битном, образложено и у оспореном решењу.

Надаље, немају основа ни наводи ревизије да је оспорено решење дискриминаторско и да тужиоце ставља у неравноправан положај са заменицима тужиоца које имају место пребивалишта у седишту институције у којем обављају функцију. Ово из разлога што сви раде под истим законом прописаним условима, на шта указује и Уставни суд да разлике у погледу уживања неког права утврђеног законом унутар једне групе лица у истој или сличној правној ситуацији не представљају неједнако поступање уколико за то разликовање постоји објективно и разумно оправдање. Поред тога, Уставни суд закључује да се сврха института накнаде трошкова за одвојени живот од породице огледа у својеврсној компензацији трошкова услед премештаја заменика тужиоца у друго место рада и који нема решено стамбено питање. Да је то разумно оправдање постојало и у односу на ову ситуацију, добило би свој нормативни основ, што у конкретном није случај. При томе, Врховни касациони суд указује да је чланом 1. Протокола 12 уз Европску конвенцију о људским правима зајемчена општа забрана дискриминације и да се у складу са тим начелом свако право које закон предвиђа мора остваривати без дискриминације по било ком основу. То значи да се на повреду начела дискриминације у остваривању неког права не може позивати лице коме по закону или другом пропису то право не припада.

На основу свега наведеног, Врховни касациони суд је применом члана 414. став 1. ЗПП, одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
Божидар Вујичић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић